

PATVIRTINTA:

Vilniaus lopšelio-darželio „Pelėda“

Direktoriaus 2024 m. lapkričio 14 d.

įsakymu Nr. V-152

**NUŠALINIMO NUO DARBO DĖL NEBLAIVUMO (GIRTUMO) AR APSVAIGIMO NUO
PSIHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ
T V A R K A**

Vilnius
2024

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nušalinimo nuo darbo dėl neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų tvarkos (toliau – Tvarkos) tikslas – reglamentuoti procedūras, kaip nušalinti nuo darbo darbuotoją, kai darbuotojas darbo metu yra neblaivus (girtas) ar apsvaigęs nuo narkotinių ar toksinių medžiagų.

2. Įstaigos darbuotojams draudžiama:

- 2.1. atvykti į darbą neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių bei toksinių medžiagų;
- 2.2. įnešti į įstaigos teritoriją ir patalpas alkoholinius gėrimus, narkotines ar toksines medžiagas;
- 2.3. darbo ir ne darbo metu darbo vietoje vartoti alkoholinius gėrimus arba narkotines bei toksines medžiagas.

II. NUŠALINIMO NUO DARBO DĖL NEBLAIVUMO (GIRTUMO) AR APSVAIGIMO NUO PSICHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ PROCEDŪRA IR ĮFORMINIMAS

3. Įstaigos darbuotojui, pasirodžiusiam darbe neblaiviam, apsvaigusiam nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, tą dieną (pamainą) neleidžiama dirbti ir jam už tą laiką nemokamas darbo užmokestis (Lietuvos Respublikos darbo kodekso 49 straipsnio 1 dalis).

4. Prieš pradedant nušalinimo nuo darbo dėl neblaivumo ir/ar apsvaigimo nuo narkotinių ar toksinių medžiagų (toliau – psichiką veikiančios medžiagos) procedūrą reikia įvertinti:

4.1. požymius, kuriems esant galima įtarti, kad asmuo yra neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų:

- 4.1.1. iš burnos sklindantis alkoholio kvapas;
- 4.1.2. neadekvati elgsena (susijaudinęs, dirglus, agresyvus, vangus ir kiti požymiai);
- 4.1.3. nerišli kalba;
- 4.1.4. nekoordinuoti judesiai, nestabili laikysena;
- 4.1.5. kitus požymius.

4.2. ar darbuotojas galimai neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų yra:

- 4.2.1. darbo vietoje, kurioje privalo atlikti darbines pareigas;
- 4.2.2. darbo metu (kai privalo atlikti darbines pareigas arba privalo laikytis darbovietėje nustatytos tvarkos);

4.2.3. ar apsvaigimo nesukėlė įstaigoje vykstantys gamybos procesai arba kitas darbo aplinkos veiksnių, nepriklausančių nuo darbuotojo valios, poveikis.

5. Įvertinus šios Tvarkos 4 punkte nurodytas aplinkybes ir esant pagrįstam įtarimui, kad darbuotojas yra neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų, nedelsiant surašomas Nušalinimo nuo darbo dėl neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų aktas (1 priedas) (toliau – Nušalinimo aktas).

6. Nušalinimo aktas surašomas ir pasirašomas įmonės, įstaigos ar organizacijos (toliau – įstaigos) vadovo arba kito darbdavio įgalioto asmens, dalyvaujant ne mažiau kaip dviem įstaigos darbuotojams.

7. Nušalinimo akte nurodoma (1 priedas):

7.1. pagrindas (pavyzdžiui, tarnybinis pranešimas ar kita informacija), dėl kurio kilo įtarimas, kad darbuotojas yra neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų;

7.2. požymius, nurodytus šios Tvarkos 4.1 punkte ir kuriems esant kilo įtarimas, kad darbuotojas yra neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų.

8. Iš nušalinamo nuo darbo darbuotojo įstaigos vadovo arba kito darbdavio įgalioto asmens raštišku nurodymu turi būti pareikalauta nedelsiant raštu pateikti paaiškinimą dėl jam pateiktų įtarimų. Apie tai, kad darbuotojui pateiktas raštiškas nurodymas, raštu pateikti paaiškinimą dėl jam pateiktų įtarimų ir apie paaiškinimo pateikimą ar nepateikimą atitinkamai pažymima Nušalinimo akte.

9. Susipažinus su Nušalinimo aktu, nušalinamam darbuotojui siūloma jame pasirašyti nurodant apie savo sutikimą ar nesutikimą su nušalinimu nuo darbo dėl neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų.

10. Apie nušalinamo darbuotojo atsisakymą susipažinti su Nušalinimo aktu ir pasirašyti pažymima Nušalinimo akte.

11. Jeigu darbuotojas nesutinka su nušalinimu (apie tai pažymi Nušalinimo akte ar nepasirašo Nušalinimo akto) arba nepateikia paaiškinimo dėl jam pateiktų įtarimų, kad jis yra neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų, tuomet įstaigos vadovas arba kitas darbdavio įgaliotas asmuo nedelsdamas surašo Siuntimą dėl asmens neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų nustatymo (2 priedas) (toliau – Siuntimas), jį įteikia darbuotojui ir įtariamąjį apsvaigimu darbuotoją pristato į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininės apžiūros. Siuntimo kopiją paliekama saugoti įstaigoje.

12. Siuntime nurodoma (2 priedas):

12.1. asmens sveikatos priežiūros įstaigos, į kurią siunčiamas darbuotojas atlikti medicininės apžiūros, pavadinimas ir adresas;

12.2. pristatančiojo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą darbdavio atstovo ar kito įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos, taip pat darbovietės pavadinimas, adresas ir kodas;

12.3. siunčiamojo darbuotojo vardas, pavardė ir gimimo data;

12.4. siuntimo priežastys;

12.5. darbuotojo pristatymo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą data ir tikslus laikas (valandos ir minutės).

12.6. siuntimo surašymo laikas;

12.7. darbdavio įsipareigojimas dėl medicininės apžiūros išlaidų atlyginimo pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigos pateiktą sąskaitą.

13. Siuntimas dėl asmens neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų nustatymo surašomas ir į asmens sveikatos priežiūros įstaigą nušalintas darbuotojas pristatomas (įpareigojama nušalintam darbuotojui atvykti pačiam, žr. 17 p.) per 1 valandą nuo to laiko, kai buvo surašytas Nušalinimo aktas, arba per laikotarpį, kurį konkrečiu atveju nustato darbdavys, atsižvelgdamas į atstumą iki asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir kitas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos operatyviam medicininės apžiūros atlikimui.

14. Nušalinto darbuotojo pristatymą medicininei apžiūrai į asmens sveikatos priežiūros įstaigą darbdavio transporto priemonėmis organizuoja įstaigos vadovas arba kitas darbdavio įgaliotas asmuo. Nušalintą darbuotoją į asmens sveikatos priežiūros įstaigą lydi darbdavio įgaliotas asmuo.

15. Jeigu nuo darbo nušalintas darbuotojas atsisako medicininės apžiūros atlikimo, apie tai pažymima Nušalinimo akte.

16. Siuntimas pateikiamas asmens sveikatos priežiūros įstaigos medicinos specialistui, atliksiančiam pristatytojo darbuotojo medicininę apžiūrą.

III. NUŠALINTO DARBUOTOJO SIUNTIMAS MEDICININĖS APŽIŪROS ATLIKIMUI

17. Nušalintajam darbuotojui atsisakius vykti įstaigos transportu, įstaigos vadovo arba kito darbdavio įgalioto asmens sutikimu, jam nurodoma, kad jis pats kreiptųsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigą per šios Tvarkos 13 punkte nurodytą laikotarpį. Darbuotojo atsisakymas vykti įstaigos transportu ir darbdavio sutikimas, kad darbuotojas pats nuvyktų į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, privalo būti patvirtinami darbuotojo ir darbdavio parašais Nušalinimo akte.

18. Jeigu asmens sveikatos priežiūros įstaigos medicininės apžiūros akto išvada patvirtina, kad nušalintas nuo darbo darbuotojas buvo neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų, medicininės apžiūros išlaidas Lietuvos Respublikos darbo kodekso X skyriuje nustatyta tvarka atlygina nušalintas darbuotojas.

19. Nušalintam nuo darbo darbuotojui turi būti paaiškinta, kad ne vėliau kaip per 1 valandą nuo medicininės apžiūros atlikimo arba nuo atsisakymo atlikti medicininę apžiūrą momento nušalintas darbuotojas turi teisę pats kreiptis į pageidaujamą asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir prašyti jo lėšomis atlikti medicininę apžiūrą, jeigu jis atsisako darbdavio asmens sveikatos priežiūros specialistų arba siuntime nurodytos sveikatos priežiūros įstaigos specialistų atliekamos medicininės apžiūros ar nesutinka su jos rezultatais.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Įstaigos vadovo ar kito darbdavio įgalioto asmens raštiškas nurodymas darbuotojui pateikti paaiškinimą dėl jam pateiktų įtarimų, kad jis yra neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų, darbuotojo raštiškas pasiaiškinimas dėl jam pateiktų įtarimų, Nušalinimo aktas, asmens sveikatos priežiūros įstaigos medicininės apžiūros akto išvados yra perduodamos darbdavio atstovui ar kitam įgaliotam asmeniui, priimančiam sprendimą dėl drausminės atsakomybės.

21. Jeigu nušalinamas darbuotojas nesutinka pasirašyti Nušalinimo akto, Siuntimo arba atsisako vyksti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininės apžiūros, darbdavys pasilieka sau teisę darbuotojo neblaivumo faktą įrodinėti kitų darbuotojų paaiškinimais, liudytojų parodymais, rašytiniais įrodymais ir kitomis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 177 straipsnyje nustatytomis priemonėmis.

22. Medicinos, policijos įstaigų pateiktas pranešimas apie darbuotojo darbo metu nustatytą jo neblaivumo ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų faktą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, laikomas rašytiniu įrodymu, kurio pagrindu gali būti surašomas darbuotojo Nušalinimo aktas ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso X skyriuje nustatyta tvarka vykdoma drausminės atsakomybės taikymo procedūra.

23. Nušalinant darbuotoją dėl neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų vadovaujamosi šia Tvarka ir Neblaivių ir apsvaigusių nuo psichiką veikiančių medžiagų darbuotojų nušalinimo nuo darbo schema (3 priedas).